

тим, даний інститут виступає своєрідним бар'єром, що утримує особу від необгрунтованого звернення до суду.

Не дивлячись на відчутний прогрес у сфері регулювання суспільних відносин, об'єктом яких є судові витрати та їх розподіл, та достатньо детальну врегулювання положень у цій сфері, треба зауважити, що в даній сфері є ще низка проблем, що потребують подальшого законодавчого вирішення. Серед таких проблем в господарському процесуальному праві можна назвати проблему не включення до судових витрат оплати послуг юристів, що не мають статусу адвокатів. Адже, ще з радянських часів адвокати спеціалізувалися на цивільних і кримінальних справах, але не зналися на господарському праві і процесі, якими, як правило, займалися юрисконсульти відповідних підприємств. В сучасних умовах в Україні більшість юридичних фірм, що спеціалізуються в сфері господарського і господарського процесуального права, не відносяться до адвокатських об'єднань, а юристи, що там працюють, не є адвокатами. Між тим саме ці фірми можуть надати суб'єктам господарювання найбільш кваліфіковану допомогу в зазначеній сфері. На нашу думку, є несправедливим, що витрати, які суб'єкти господарювання несуть у зв'язку з оплатою послуг юристів, що не є адвокатами, не можуть бути включені до судових витрат, а тому пропонуємо внести зміни до частини першої статті 44 Господарського процесуального кодексу України, виклавши її в наступній редакції: «Судові витрати складаються з судового збору, сум, що підлягають сплаті за проведення судової експертизи, призначеної господарським судом, витрат, пов'язаних з оглядом та дослідженням речових доказів у місці їх знаходження, оплати послуг перекладача, суб'єктів господарювання, що надають юридичні послуги та інших витрат, пов'язаних з розглядом справи».

Список використаних джерел:

1. Господарський процесуальний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
2. Вишневецька В. О. Правове регулювання державних витрат. Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / В. О. Вишневецька; Нац. акад. держ. податк. служби України. - Ірпінь, 2005. - С.7.
3. Закон України «Про судовий збір». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3674-17?nreg=3674-17&find=1&text=%EF%EE%E2%E5F0%ED%E5&x=3&y=4#w17>
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або бюджетних установ» від 03.08.2011 № 845. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/845-2011-%D0%BF>

Правовий режим майна в господарських товариствах

Васильєва Н.С., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Геліч Ю.О.*

Серед організаційно-правових форм підприємництва визначне місце належить господарським товариствам, діяльність яких регулюється ст. 79 ГК. Відповідно до цього закону господарські товариства – це підприємства або інші суб'єкти господарювання, створені юридичними особами та/або громадянами шляхом об'єднання їх майна і участі в підприємницькій діяльності товариства з метою одержання прибутку. Всі господарські товариства наділяються правом

юридичної особи з дня державної реєстрації. [1]

У статті 80 Господарського кодексу передбачені такі види господарських товариств: акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні і командитні товариства.

Засновниками господарських товариств можуть бути підприємства, установи, організації, фізичні особи України, іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи й міжнародні організації. Установчі документи господарських товариств залежать від їх виду. Одні з господарських товариств можуть діяти на підставі засновницького договору, інші – договору і статуту. В установчих документах, незалежно від виду товариства, повинно бути вказано найменування товариства, в якому й зазначається його вид.

Особливості правового статусу господарських організацій залежить від їх виду та організаційної форми. При заснуванні господарської організації вибір організаційної форми залежить від засновника чи засновників. Вибрана організаційна форма закріплюється при державній реєстрації конкретного виду підприємства, господарського товариства чи іншої господарської організації. Як правило, при цьому утворюється юридична особа, яка і виступає в господарському обігу як самостійний суб'єкт майнових відносин.

Можна зазначити, що товариство відрізняється від інших суб'єктів господарювання можливістю добровільного об'єднання майна та зусиль засновників (учасників) для формування ними власності. При цьому (учасники) засновники господарського товариства, які передали майно до статутного капіталу не є власниками майна товариства у правовому розумінні. Такий висновок випливає із змісту ст. 12 Закону України «Про господарські товариства» та ст. 15 ЦК, де встановлюється, що власником майна господарського товариства є саме товариство. Як суб'єкти права власності, господарські товариства відповідно до ст. 115 ЦК є власниками: майна, переданого йому учасниками товариства у власність як вклад до статутного фонду або за ЦК статутного капіталу; продукції, виробленої товариством у результаті господарської діяльності; одержаних доходів; іншого майна, набутого на підставах, що не заборонені законом. [3, с. 331]

З моменту передачі майна у власність товариства учасники втрачають на це майно речові права, а набувають лише право вимоги - зобов'язального права (тобто у разі виходу з товариства особа може вимагати лише компенсацію, а не повернення речі в натуральній формі, а у разі ліквідації товариства - вимагати частки в майні, що залишилося після ліквідації). Між тим, майно, що передано товариству у користування, у разі виходу з товариства повертається учаснику у натуральній формі без винагороди. [3, с. 331]

Відповідно до ст. 13 Закону України «Про господарські товариства», ст. 86 ГК і п. 2 ст. 115 ЦК вкладами засновників і учасників до статутного (складеного) капіталу господарського товариства можуть бути будинки, споруди, обладнання та інші матеріальні цінності, грошові кошти, в тому числі в іноземній валюті, цінні папери, права користування землею, водою та іншими природними ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням,

інші речі або майнові чи інші відчужувані права, що мають грошову оцінку, якщо інше не встановлено законом. [2, с. 121]

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №18, №19-20, №21-22. - Ст. 80.
2. Кравчук С.І. Господарське право України: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2007. – 264 с.
3. Смолин Г.В. Господарське право України: Загальна частина: навчальний посібник. – Львів, 2008 – 467 с.

Акція як особливий вид цінного паперу

Вергун К.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Геліч Ю.О.*

Перехід до ринкових умов господарювання зумовив появу нових організаційно-правових форм господарювання, серед яких найбільшого поширення набула організаційно-правова форма акціонерного товариства. Належне правове регулювання діяльності акціонерних товариств забезпечує реалізацію, охорону, захист прав та інтересів сторін корпоративних відносин, підвищує привабливість товариств для інвесторів і створює умови для їх розвитку не лише в Україні, а й на міжнародному ринку. Саме акціонерне товариство є емітентом акцій.

Акція – цінний папір, без встановленого строку обігу, що засвідчує майнову участь її власника у капіталі акціонерного товариства. Власники акції стають пайовиками акціонерного товариства, його співвласниками, тому вони не можуть вимагати від товариства повернення вкладених коштів. Проте вони можуть продати акції, але у цьому випадку втрачають право співвласника. Доход, що одержує акціонер на акції, називається дивідендом. Розмір дивіденду залежить від обсягу прибутку, співвідношенням між його нагромадженою та споживчою частинами, інвестиційної політики акціонерного товариства, виду та кількості акцій та інших факторів.

В Україні акції основний вид цінних паперів, з яким працюють корпорації; їх емісія та розповсюдження власне і створюють корпорації.

Товариства (корпорації) намагаються підтримувати дивідендні платежі на високому рівні, тому що значною мірою саме через ринкову ціну акцій визначають репутацію (рейтинг) корпорації, яка, в свою чергу, визначає здатність корпорації до залучення позикового капіталу або до додаткового випуску акцій.

Акція – безстроковий документ, що підтверджує право власника на частину спільного капіталу АТ. Покупець акції стає співвласником корпорації, бере на себе пов'язані з цим обов'язки і отримує певні права.

Акції за умов розвинутого фондового ринку виконують кілька важливих функцій: акумулюють і залучають до господарського обігу вільний фінансовий капітал; слугують засобом централізації індивідуальних капіталів і створення великого акціонерного капіталу; є інструментом інвестування різних сфер і галузей економіки, що забезпечує децентралізоване переміщення інвестиційних ресурсів з метою найефективнішого їх використання; є об'єктивним індикатором розподілу капіталу за сферами, галузями, видами діяльності, а також показниками

ефективності його функціонування; є гнучким механізмом зміни суб'єктів власності; сприяють демократизації управління діяльністю суб'єктів господарювання, є засобом виконання співвласниками корпорацій фінансового контролю; забезпечують інвесторам джерело доходу, що перевищує розмір депозитного відсотка у статутних документах.

Акціонерне товариство розміщує тільки іменні акції. Обіг іменної акції фіксується у книзі реєстрації акцій, що ведеться товариством. По акціях на пред'явника в книзі реєструється їх загальна кількість. Акціонерне товариство розміщує акції двох типів – прості та привілейовані.

Прості акції надають їх власникам право на отримання частини прибутку акціонерного товариства у вигляді дивідендів, на участь в управлінні акціонерним товариством, на отримання частини майна акціонерного товариства у разі його ліквідації та інші права, передбачені законом, що регулює питання створення, діяльності та припинення акціонерних товариств. Прості акції надають їх власникам однакові права.

Прості акції не підлягають конвертації у привілейовані акції або інші цінні папери акціонерного товариства.

Надання будь-яких гарантій щодо отримання доходу (дивідендів) за простими акціями забороняється.

Специфічними корпоративними цінними паперами можна вважати привілейовані акції. Привілейовані акції дають власникові переважне право на одержання дивідендів, а також на пріоритетну участь у розподілі майна акціонерного товариства у разі його ліквідації. Вони насамперед дають права матеріального порядку, оскільки можуть випускатися із фіксованим у відсотках до їх номінальної вартості дивідендом, що щороку виплачується. Крім того, виплата дивідендів провадиться у розмірі, зазначеному в акції, незалежно від розміру одержаного товариством прибутку у відповідному році. Якщо розмір дивідендів, що виплачуються акціонерам, по простих акціях перевищує розмір дивідендів по привілейованих акціях, власникам останніх може провадитися доплата до розміру дивідендів, виплачених іншим акціонерам.

Акціонерне товариство розміщує привілейовані акції різних класів (з різним обсягом прав), якщо така можливість передбачена його статутом. У такому разі у проспекті їх емісії зазначається черговість отримання дивідендів і виплат з майна ліквідованого товариства для кожного класу привілейованих акцій, розміщених акціонерним товариством, яка встановлюється статутом товариства. Привілейовані акції певних класів можуть бути конвертовані у прості акції або у привілейовані акції інших класів, якщо це передбачено проспектом їх емісії.

АТО як форс-мажорні обставини в господарських договорах

Воробий В.М., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Нескороджена Л.Л.

В українських нормативно-правових актах до вересня 2014 року не існувало будь-яких офіційних тлумачень або роз'яснень щодо визначення АТО у якості форс-мажорних обставин чи то випадків непереборної сили. Однак, зважаючи на те, що розділ форс-мажорні обставини в будь-якому